

Kompassmodellen

Anna Sjölund Autismpedagogik AB

Kompassmodellens upplägg

- ▶ Vardagskompassen följer vardagssituationer från morgon till kväll Komma upp ur sängen, Morgonrutiner, Frukost, etc.
- ▶ Skolkompassen och Förskolekompassen följer situationer under dagen i skolan respektive förskolan. Lektion, Rast, Matsalen etc.
- ▶ Tillsammans bildar de ett heltäckande underlag för situationsanalys av barnets dagar.

“

Det är en lyx att bli förstådd

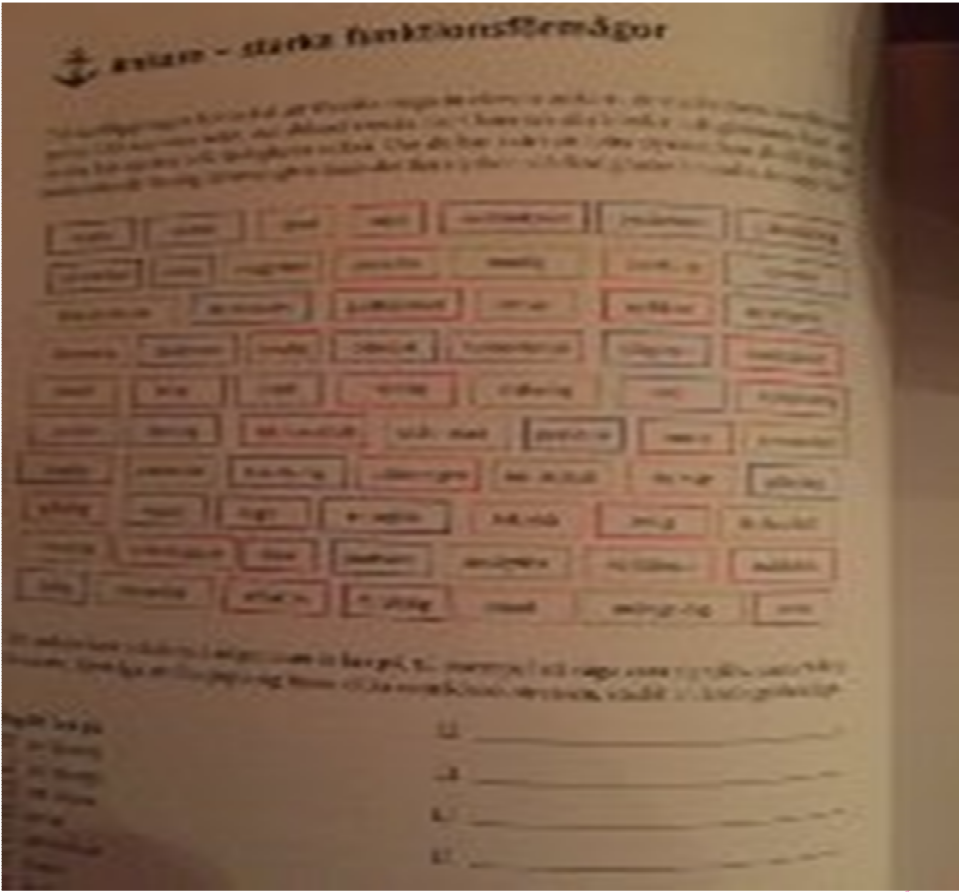
”

Anna Planting Gyllenbåga

Hur gör jag?

- ▶ 1. Kartlägg styrkor och ojämna förmågor
- ▶ 2. Se över vilka krav situationen ställer på barnets/elevens ojämna förmågor. Ta reda på barnets/elevens perspektiv av vad som upplevs svårhanterligt.
- ▶ 3. Gör en situationsanalys - var överstiger situationens krav barnets/elevens funktionsförmåga - var och när behöver ni kravanpassa/kompensera?
- ▶ 4. Gå till Tryggsäcken. Vilka anpassningar/hjälpmedel kan ni behöva använda?.

1. Identifiera och förankra styrkor!

1. Identifiera ojämna funktionsförmågor

- ▶ Kommunikation/Information
- ▶ Planering/organisation
- ▶ Sinnesintryck/motorik
- ▶ Uppmärksamhet
- ▶ Impulsivitet/aktivitet
- ▶ Tidsuppfattning
- ▶ Flexibilitet

1. Planering/organisation

1. Förmåga att organisera uppgifter

▶ 1. Kravanpassa genom att ...

2. Förmåga till problemlösning, konsekvensförståelse och sammanhangsförståelse

▶ 2. Kravanpassa genom att...

3. Förmåga att komma igång och avsluta

▶ 3. Kravanpassa genom att...

4. Förmåga att komma ihåg

▶ 4. Kravanpassa genom att...

2. identifiera vilka krav situationen ställer på ojämna förmågor - ex skolmatsal

- ▶ Svårt att inleda och avsluta samtal
- ▶ Svårt att lyssna färdigt och låta andra komma till tals
- ▶ Svårt att prioritera, svårt att välja mellan alternativ
- ▶ Svårt att komma ihåg t ex att plocka undan efter sig
- ▶ Svårt att hantera alla ljud och synintryck
- ▶ Svårt att hantera olika konsistenser på mat
- ▶ Svårt att vänta på sin tur, t ex att stå i matkö

2. Lyssna på barnets perspektiv

- elevens navigeringshjälp- Matsalen

- ▶ Det är svårt att äta tillsammans med andra
- ▶ Jag har svårt att äta och prata samtidigt
- ▶ Jag har svårt med vissa smaker och konsistenser
- ▶ Jag har svårt att vänta på min tur, t ex att stå i kö
- ▶ Jag störs av ljuden i matsalen
- ▶ Jag störs av lukterna i matsalen
- ▶ Jag har svårt att skära med bestick
- ▶ Jag har svårt att sitta still
- ▶

3. Gör en situationsanalys

- ▶ Vilka krav ser ni att situationen ställer på barnets ojämna förmågor?
- ▶ Vad upplever barnet själv svårhanterligt i situationen?
- ▶ Vilka styrkor har ni och barnet identifierat?
- ▶ I vilka av barnets styrkor kan ni förankra?

4. Se över vilka anpassningar ni behöver göra- gå till kapitlet ”Tryggsäcken”

- ▶ Tips på anpassningar och hjälpmedel för att kompensera ojämn förmåga inom:
- ▶ Kommunikation/Information
- ▶ Planering/organisation
- ▶ Sinnesintryck/motorik
- ▶ Uppmärksamhet
- ▶ Impulsivitet/aktivitet
- ▶ Tidsuppfattning
- ▶ Flexibilitet

Annorlunda sätt att ta emot och bearbeta information - PC kontra MAC

Funktionsekvation- skapa en tillgänglig lärandemiljö och lärandesituation för Kalle

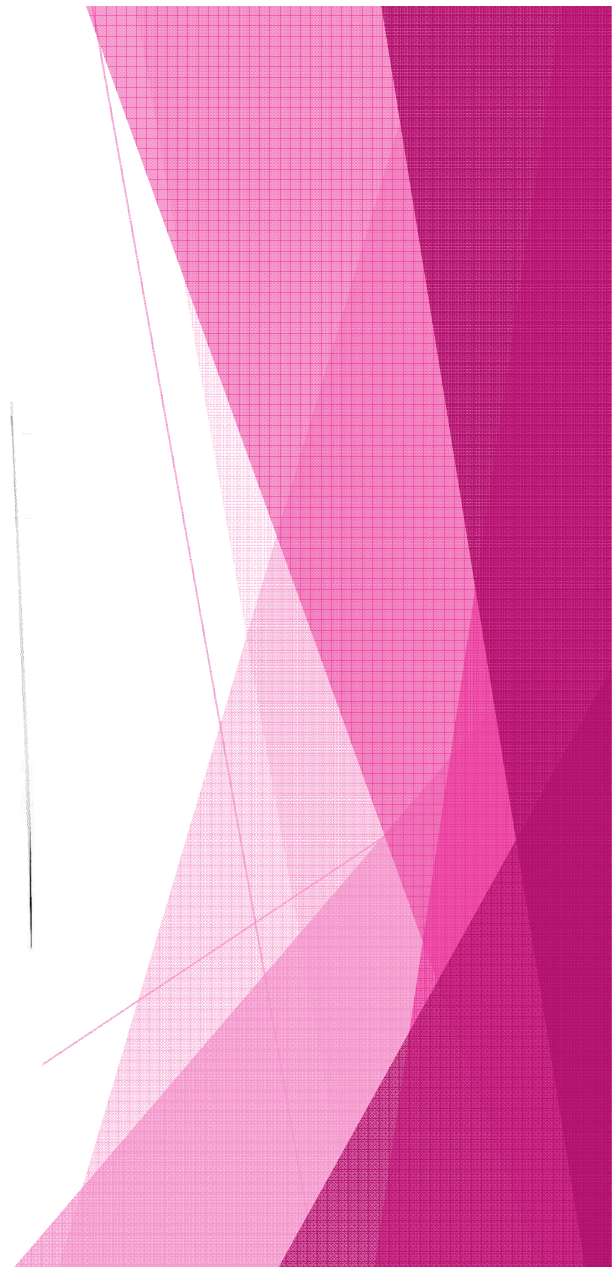
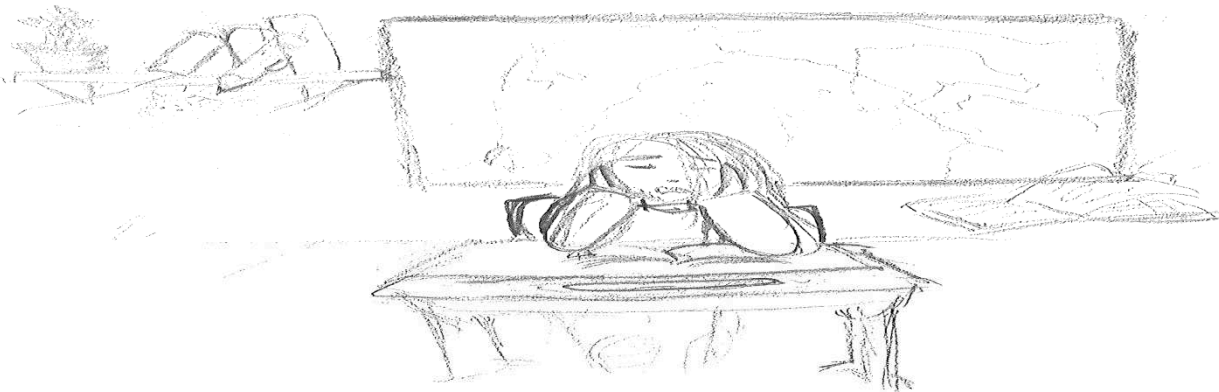
- ▶ **Situation:**
Kalle sitter vid fönstret mitt i klassrummet på syslöjden. Läraren har en genomgång och berättar om lektionens syfte, vad som ska göras under lektionen, vilka material man ska arbeta med, var de finns, vad man ska börja med och när arbetet ska vara klart. Det blir en lång muntlig genomgång.
- ▶ Kalle har en mängd ojämna förmågor-*funktionsminus*. De behöver kompenseras med olika *anpassningsplus* för att *lärandemiljön och lärandesituationen ska bli tillgänglig för honom*.

Först när du använt anpassningsplus som kompenserar upp för hans funktionsminus går ekvationen ihop- då har du skapat en tillgänglig lärandemiljö och lärandesituation för Kalle..

- ▶ Du ska här med stöd av Kalles *funktionsminus* räkna ut vilka *anpassningsplus* han behöver på syslöjdslektionen
- ▶ Kalle har följande funktionsminus:
 1. Svårt att beräkna hur lång tid uppgifter tar (tidsuppfattning)
 2. Svårt att sortera bort bakgrundsljud (sinnesintryck)
 3. Svårt att ställa frågor för att få mer information (kommunikation/information)
 4. Svårt att komma ihåg muntliga instruktioner (arbetsminne)
 5. Svårt att planera och organisera eget arbete (planering/organisation)

Vilka anpassningsplus behöver du använda för att ekvationen ska gå ihop - vad behöver du anpassa för att lärandesituationen och lärandemiljön blir tillgänglig för Kalle?

Konsekvenser av bristande stöd och anpassning

“

Med mindre ansträngning finns
mer kraft kvar för utveckling!

”

Tina Wiman

Alla behöver en egen tryggsäck med anpassningar!

Tack för att jag fick komma hit och prata!

Anna Sjölund Autismpedagogik AB

Alla checklistor till Kompassmodellen kan laddas ned på:
www.autismpedagogik.se

- ▶ Illustrationer: Ossian Humble och Flora
- ▶ Ordkonstnär: Anna Planting Gyllenbåga